

§ 24

Kotihoidon asiakkaiden ateriavaihtoehdot ja -maksut vuonna 2015

HEL 2014-015373 T 06 07 05

Päätös

Sosiaali- ja terveyslautakunta päätti, että kotihoidon asiakkaiden ruokailuun kuuluvista sekä kylmistä että kuumista kotiaterioista toimitetaan 1.2.2015 alkaen pääruoan, tuorelisäkkeen sekä jälkiruoan sisältävä ateria. Lisäksi sotainvalidien ateriakokonaisuus säilyy ennallaan.

Lisäksi lautakunta päätti korottaa 1.1.2015 alkaen aterian hintaa 0,70 euroa/ateria ja kuljetusmaksua 0,50 euroa/ kuljetuskerta.

Käsittely

Vastaehdotus:

Sirpa Asko-Seljavaara: Sote-lautakunta kehottaa virastoa selvittämään, missä aikataulussa on mahdollista kilpailuttaa osa kotihoidon ateriapalveluista vertailutiedon saamiseksi Palmian tuottamalle palvelulle.

Kannattajat: Rene Hursti

Hylkäysehdotus:

Anna Vuorjoki: Esitän päätösehdotuksen hylkäämistä.

Kannattajat: Miina Kajos

1 äänestys

JAA-ehdotus: Esityksen mukaan

EI-ehdotus: Esitän päätösehdotuksen hylkäämistä.

Jaa-äännet: 8

Maija Anttila, Sirpa Asko-Seljavaara, Sami Heistaro, Laura Nordström, Kimmo Parhiala, Marko Rosenholm, Hannu Tuominen, Markku Vuorinen

Ei-äännet: 3

Miina Kajos, Jouko Malinen, Anna Vuorjoki

Tyhjä: 2

Gunvor Brettschneider, Rene Hursti

Poissa: 0

Jäsen Anna Vuorjoen hylkäysehdotus hävisi äänin 3 - 8 (tyhjiä 2) esittelijän ehdotukselle.

2 äänestys

JAA-ehdotus: Esityksen mukaan

Ei-ehdotus: Sote-lautakunta kehottaa virastoa selvittämään, missä aikataulussa on mahdollista kilpailuttaa osa kotihoidon ateriapalveluista vertailutiedon saamiseksi Palmian tuottamalle palvelulle.

Jaa-äännet: 7

Maija Anttila, Miina Kajos, Jouko Malinen, Laura Nordström, Marko Rosenholm, Hannu Tuominen, Anna Vuorjoki

Ei-äännet: 6

Sirpa Asko-Seljavaara, Gunvor Brettschneider, Sami Heistaro, Rene Hursti, Kimmo Parhiala, Markku Vuorinen

Tyhjä: 0

Poissa: 0

Jäsen Sirpa Asko-Seljavaaran vastaehdotus hävisi äänin 6 - 7 esittelijän ehdotukselle.

Esittelijä

virastopäällikkö
Hannu Juvonen

Lisätiedot

Juha Jolkkonen, osastopäällikkö, puhelin: 310 52482
juha.jolkkonen(a)hel.fi
Riitta Simoila, osastopäällikkö, puhelin: 310 42213
riitta.simoila(a)hel.fi

Muutoksenhaku

Oikaisuvaatimusohje, sosiaali- ja terveyslautakunta

Otteet

Ote

Osastopäälliköt
Palvelupäällikkö
Talous- ja strategiapäällikkö

Päätösehdotus

Päätös on ehdotuksen mukainen.

Esittelijän perustelut

Postiosoite
PL 6000
00099 Helsingin kaupunki
sosiaalijaterveys@hel.fi

Käyntiosoite
Toinen linja 4 A
Helsinki 53
www.hel.fi/sote

Puhelin
+358 9 310 5015
Faksi
+358 9 310 42504

Y-tunnus
0201256-6

Tilinro
FI1880001200052430
Alv.nro
FI02012566

Kotihoidon asiakkaiden ruokailu järjestetään ensisijaisesti ateriapalveluna, joka on sosiaalihuoltolain mukaista, tarveharkintaista, ei-tulosidonnaista kotihoidon tukipalvelua. Kotihoidon asiakkaaksi päädytään yksilöllisen palvelutarpeen arvioinnin perusteella. Kotiateriaan sisältyy tilaukseen pohjautuva valmiin annospakatun aterian toimittaminen asiakkaan kotiin. Tavoitteena on asiakkaiden oikea ja riittävä ravitseminen, mikä tukee toimintakyvyn säilyttämistä.

Sosiaali- ja terveystoimisto hankkii kotiaterioita Palmia-liikelaitokselta ja Menumat Oy:ltä.

Palmia toimittaa tuotantokeittiössään valmistetut kotiateriat asiakkaille kotiin kuljetettuina, kuumina tai kylminä. Kuumat ateriat toimitetaan asiakkaalle päivittäin, kylmät kaksi kertaa viikossa. Asiakas on voinut valita kolmesta sisällöltään ja hinnaltaan erilaisesta ateriakokonaisuudesta, jotka ovat:

1. Pääruoka, salaatti/täysmehu, jälkiruoka sekä leipä, leivite ja ruoka-juoma. Asiakas on maksanut 7 euroa/ateria.
2. Pääruoka, salaatti/täysmehu, leipä, leivite ja ruokajuoma. Asiakas on maksanut 6,30 euroa/ateria.
3. Pääruoka, salaatti/täysmehu ja jälkiruoka. Asiakas on maksanut 6,30 euroa/ateria.

Lisäksi sotainvalideille on tarjolla ateriakokonaisuus, joka sisältää tuoremehun, pääruoan, tuorelisäkkeen, jälkiruoan, maidon, leivän ja leipärasvan. Maksu tapahtuu lounassetelillä.

Edellä mainituista vaihtoehtoista 1 - 3 suosituin sekä kuumista että kylmistä aterioista on ollut pääruoan, tuorelisäkkeen ja jälkiruoan sisältävä ateriavaihtoehto 3.

Kuumien aterioiden hinnat kuljetuksineen ovat vaihdelleet viikonpäivästä riippuen 13,63 - 16,00 euron välillä, kylmien aterioiden hinta 9,40 - 10,17 euron välillä. Asiakas maksaa aterioista ja kuljetuksista lautakunnan päättämän hinnan (17.12.2013, § 431). Vuonna 2014 pääruoan, tuorelisäkkeen ja jälkiruoan sisältävä ateriavaihtoehto 3 maksoi asiakkaalle 6,30 euroa, lisäksi asiakkaalta on peritty kuljetusmaksua 2 euroa/toimitus. Vuonna 2015 aterian hinta olisi 7 euroa ja kuljetusmaksun hinta 2,50 euroa/toimitus.

Sosiaali- ja terveystoimiston subventoima erotus Palmian laskuttaman aterian ja kuljetuksen kokonaishinnan ja asiakkaan maksaman osuuden välillä on ollut huomattavan suuri ja huomattavasti korkeampi kuin Espoon ja Vantaan kaupunkien maksamat subventiot vastaavasta

palvelusta naapurikunnissa. Lisäksi Helsingin sosiaali- ja terveystoimi maksaa erityisruokavaliosta aiheutuvan erityisruokavaliolisän 1,18 euroa/ateria (sisältyy 20 %:iin kaikista kotiaterioista).

Palmia on toimittanut kotiaterioita vuonna 2014 keskimäärin 1321 kappaletta päivässä, yhteensä vuositasolla noin 482 000 ateriaa. Sosiaali- ja terveystoimi on maksanut Palmian kotiaterioiden subventiokustannuksia vuodessa yhteensä noin 1 560 000 euroa.

Menu-mat-ateriapalvelu toimittaa pääruoka-annokset pakastettuina asiakkaan Menu-mat-laitteeseen kahden viikon välein. Saatavilla on lisäksi jälkiruokia. Menu-mat-aterioiden kokonaishinnat vaihtelevat 8,41 eurosta 9,85 euroon. Asiakas maksaa aterian Menu-mat Oy:n hinnaston mukaisesti 4,56 - 6,00 euroa. Lisäksi asiakkaalta peritään laitteesta aiheutuva palvelumaksu 1,70 euroa vuorokaudessa.

Sosiaali- ja terveystoimi subventoi Menu-mat-ateriapalvelua 2,15 euroa vuorokaudessa. Vuonna 2014 Menu-mat-ateriapalvelun käyttäjiä on ollut keskimäärin 715 asiakasta/päivä, vuositasolla aterioita on toimitettu yhteensä noin 258 000. Menu-mat-ateriapalvelun subventiokustannukset ovat olleet vuodessa yhteensä noin 555 000 euroa.

Kun Helsingin kotiateriavaihtoehtoja ja -hintoja vertaillaan Espoon ja Vantaan järjestämiin vastaaviin palveluihin, Helsingin sosiaali- ja terveystoimen jokaista kotiateriaa kohden maksama subventio on huomattavasti suurempi kuin Vantaan ja Espoon kotiateriapalvelun subventio.

Vantaalla kotiin kuljetettu ateriapalvelu sisältää kuuman pääruoan, salaatin ja jälkiruoan, jotka tuottaa Vantti, Vantaan Tilapalvelut Oy. Aterian kokonaishinta on arkisin 7,76 euroa ja viikonloppuisin 8,86 euroa. Hinnat sisältävät kuljetuksen, erillistä hintaa kuljetukselle ei ole. Asiakas maksaa aterian kuljetuksineen 7,00 euroa.

Vantaan kaupungin maksama subventio on arkisin 0,76 euroa, viikonloppuisin 1,86 euroa. Lisäksi tulee erityisruokavaliomaksu 0,19 - 1,63 euroa riippuen ruokavaliosta. Ateriamäärä on vuositasolla keskimäärin 500 ateriaa/päivä.

Espoossa kotiateria sisältää lämpimänä toimitetun pääruoan, salaatin ja jälkiruoan, jotka tuottaa Espoo Catering -liikelaite. Aterian kokonaishinta on 10,63 euroa, erityisruokavaliomaterian 14,00 euroa. Hinta sisältää kuljetuksen. Asiakas maksaa aterian 7,20 euroa sekä kuljetusmaksun 3,00 euroa, yhteensä 10,20 euroa.

Espoon kaupungin maksama subventio ateriesta on 0,43 euroa, erityisruokavaliosta 3,80 euroa. Kotiaterioiden määrä on arkisin noin 370 aterial/päivä ja viikonloppuisin noin 150 aterial/päivä.

Ateriahintojen vertailu osoittaa, että Palmian Helsingin sosiaali- ja terveystalolle tuottamat kuumien kotiaterioiden toimitukset ovat kokonaiskustannuksiltaan 42 % kalliimmat Vantaan vastaaviin verrattuna ja 23 % kalliimmat kuin Espoon vastaavat. Lisäksi Helsingin subventio ateriesta on 81 % suurempi kuin Vantaalla ja 92 % suurempi kuin Espoossa. Kotihoidon asiakkaan itse maksama kokonaishinta on Helsingissä 28 % (8,30 euroa) halvempi kuin Espoossa (10,20 euroa) ja 18 % kalliimpi kuin Vantaalla (7,00 euroa). Vertailussa on käytetty Helsingin osalta ateriovaihtoehtoa, joka on samansisältöinen Vantaan ja Espoon kanssa.

Helsingin sosiaali- ja terveystalossa käytettävissä oleva kotiateriajärjestelmä on nykyisellään monimutkainen, vaikeasti hallittava ja sosiaali- ja terveystalolle naapurikuntia selvästi kalliimpi. Esiteitty muutos, jossa sekä kylmistä että kuumista kotiaterioista tilataan jatkossa suosituinta ateriovaihtoehtoa 3, yhtenäistää kotiateriapalvelua pääkaupunkiseudulla. Todettakoon, että Helsingin kotihoidon asiakkaille on jatkossakin tarjolla useampia vaihtoehtoja kuin naapurikunnissa: aterial on mahdollista saada kotiin toimitettuna kuumana tai kylmänä sekä lisäksi Menu-mat-ateriapalveluna. Myös sotainvalidien ateriovaihtoehto säilyy. Asiakkaalla on myös mahdollisuus ostaa lisäpalvelua omalla kustannuksellaan.

Terveys- ja hyvinvointivaikutusten arviointi

Hyvä ravitsemus on keskeinen tekijä hyvinvoinnin, toimintakyvyn ja terveyden ylläpitämisessä ja edistämisessä. Asiakkaan tarpeiden arviointi ja niiden pohjalta luotu ravitsemushoidon suunnitelma ovat kotona asuvien ravitsemustilan ja toimintakyvyn säilymisen edellytyksiä. Kotihoidossa ikääntyneiden ravitsemuksen seurantaan kiinnitetään erityistä huomiota. Syödyn ruoan määrää ja laatua seurataan. Sosiaali- ja terveystaloston järjestämä kotiateriapalvelu tukee kotihoidon asiakkaiden ravitsemuksen ylläpitoa. Ehdotettu muutos yhtäältä selkiinnyttää kotiateriajärjestelmää ja toisaalta takaa täysipainoisen ja terveellisen aterian kotiin kuljettuna. Muutoksella ei ole negatiivisia terveys- ja hyvinvointivaikutuksia.

Esittelijä

virastopäällikkö
Hannu Juvonen

Lisätiedot

Juha Jolkkonen, osastopäällikkö, puhelin: 310 52482
juha.jolkkonen(a)hel.fi

27.01.2015

Sotep/7

Riitta Simoila, osastopäällikkö, puhelin: 310 42213
riitta.simoila(a)hel.fi

Otteet

Ote

Osastopäälliköt
Palvelupäällikkö
Talous- ja strategiapäällikkö

Päätöshistoria

Sosiaali- ja terveyslautakunta 13.01.2015 § 12

HEL 2014-015373 T 06 07 05

Päätös

Sosiaali- ja terveyslautakunta päätti panna asian pöydälle.

Käsittely

13.01.2015 Pöydälle

Pöydällepanoehdotus:
Miina Kajos: Pyydän asian pöydälle.

Esittelijä

virastopäällikkö
Hannu Juvonen

Lisätiedot

Juha Jolkkonen, osastopäällikkö, puhelin: 310 52482
juha.jolkkonen(a)hel.fi
Riitta Simoila, osastopäällikkö, puhelin: 310 42213
riitta.simoila(a)hel.fi